

Subsidieoproep Implementatie van kennis en innovaties voor passende zorg

Onderwerpen: implementatie, toepassing, passende zorg, doelmatigheid, interventies, farmacotherapie, mentale veerkracht, preventie, translationeel

Vooraanmelding indienen aanvraag – uiterlijk 1 september 2022

Als u een subsidieaanvraag gaat indienen, dan dient u dit uiterlijk 1 september 2022 kenbaar te maken bij ZonMw door de titel, korte samenvatting en projectgroep van uw aanvraag toe te sturen per mail. Voor meer informatie hierover, zie beoordelingsprocedure & tijdpad.

Datum geplaatst: 28 juni 2022

Deadline vooraanmelding: 1 september 2022

Deadline uitgewerkte subsidieaanvraag: 13 september 2022, 14.00 uur

Inhoudsopgave

1 DOEL	2
1.1 Aandachtspunten passende zorg	3
1.2 Parallele subsidieronde Passende Zorg - Implementatiefellows	3
1.3 Specifieke programmadoelen	4
1.4 Planmatig werken aan implementatie	5
2 RANDVOORWAARDEN	5
2.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	5
2.2 Staatssteun	6
2.3 Samenwerking en bijdrage van derden	6
2.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?	7
2.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn	7
3 BEOORDELINGSCRITERIA	8
3.1 Relevantiecriteria	8
3.2 Kwaliteitscriteria	9
4 BEOORDELINGSPROCEDURE	10
4.1 Prioritering	10
4.2 Tijdpad	11
5 INDIENEN UITGEWERKTE SUBSIDIEAANVRAAG	12
5.1 Indiening (via MijnZonMw)	12
5.2 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	12
5.3 Bijlagen bij indiening uitgewerkte subsidieaanvraag	12
5.4 Tips	12
5.5 Aandachtspunten bij indiening uitgewerkte aanvraag	13
5.6 Inhoudelijke vragen	13
5.7 Technische vragen	13
5.8 Downloads en links	13
5.9 Overige bijlagen subsidieoproep	13
Bijlage 1 – Staatssteun	14
Bijlage 2 - Flyer Patiëntenfederatie Nederland	15

Implementatie van kennis en interventies voor passende zorg in de praktijk

Deze subsidieoproep voor uitgewerkte aanvragen is een gezamenlijke oproep vanuit vier ZonMw-programma's:

- Actieprogramma Grip op Onbegrip (AGO);
- DoelmatigheidsOnderzoek (DO);
- Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG);
- Translationeel Onderzoek (TO).

Heeft uw project uit één van bovenstaande programma's mooie resultaten opgeleverd? En is er nog een zetje nodig om toepassing in de praktijk of passende zorg te bevorderen? Dien dan een subsidieaanvraag in voor de implementatie van kennis en interventies voor passende zorg in de praktijk.

- Alleen voor AGO kunnen ook nieuwe, losstaande, implementatieprojecten worden ingediend.
- Het bundelen van projectresultaten van samenhangende afgeronde projecten tot één implementatieaanvraag wordt gezien als pré.
- U dient een subsidieaanvraag in bij één van de bovenstaande programma's. Bij een samenwerking tussen projecten vanuit meerdere programma's, dient u één programma te kiezen.

Let op: In deze subsidieoproep verstaan we onder de termen 'kennis' en 'interventies' o.a.: nieuwe werkwijzen of methoden of manieren om de zorg te organiseren, specifieke inzichten, ervaringen, vaardigheden of trainingen daarvan, vernieuwde toepassingen of zorginnovaties, kennissyntheses.

Implementatieprojecten vereisen meestal een aanpak gericht op samenwerking tussen zorgverleners die werkzaam zijn in verschillende zorgsectoren. De samenwerking is gericht op het vinden van oplossingen voor problemen waar zorgverleners en patiënten tegenaan lopen in de praktijk. Onder passende zorg verstaan we zorg die nodig is, waarde toevoegt en bijdraagt aan kwaliteit van leven, en die aansluit bij behoeften en omstandigheden van de individuele patiënt. Het gaat hierbij altijd om een algemeen publiek belang. De activiteiten binnen de projecten omvatten vaak activiteiten waar (nog) geen betaaltitel voor bestaat en om die reden niet in aanmerking komen voor vergoeding. Dit maakt dat implementatietrajecten dikwijls moeilijk van de grond komen zonder publieke financiële prikkel.

Gelet op bovenstaande worden de activiteiten die door middel van deze subsidieoproep gefinancierd worden aangewezen als een Dienst van Algemeen Economisch Belang in de zin van artikel 106 lid 2 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.

1 DOEL

Met deze subsidieronde wil ZonMw kennis verder brengen om de zorg te verbeteren, waarbij de vier principes van passende zorg centraal staan. U kunt subsidie aanvragen voor de implementatie, verspreiding of doorgeleiding van kennis (projectresultaten) en interventies die bijdragen aan passende zorg. Dit kan voor een implementatieproject aansluitend op afgeronde ZonMw-projecten uit de programma's DoelmatigheidsOnderzoek (DO), Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG), Translationeel Onderzoek (TO), of met implementatieprojecten voor het programma Actieprogramma Grip op Onbegrip (AGO). Deze laatste hoeven niet aan te sluiten op een project maar wel op een bestaande samenwerking. U dient in uw aanvraag nadrukkelijk aandacht te besteden aan de borging in een dynamische omgeving en structurele voorwaarden voor de blijvende toepassing van deze kennis, innovatie of interventie in de toekomst.

Het uitgangspunt in [het coalitieakkoord 2021-2025](#) is 'Passende zorg is de norm'. Deze subsidieoproep is onderdeel van een reeks van oproepen die gefinancierd worden met middelen uit het coalitieakkoord gereserveerd voor 'passende zorg als norm in Zwv'. Uit de [memorie van toelichting](#) voor de Tweede Kamer (36086-2): *"Een deel van de bij coalitieakkoord gereserveerde middelen voor Passende zorg wordt overgeheveld naar de VWS-begroting. Met deze middelen wordt een aantal reeds lopende activiteiten binnen ZonMw geïntensiveerd."*

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en Zorginstituut Nederland hebben vier principes van passende zorg geïdentificeerd in [hun adviesrapport](#):

1. Passende zorg is waardegedreven.
2. Passende zorg komt samen met en gezamenlijk rondom de cliënt tot stand (samen beslissen).
3. Passende zorg is de juiste zorg op de juiste plek.
4. Passende zorg gaat over gezondheid in plaats van ziekte (positieve gezondheid).

Het doel van uw implementatieproject (implementatiedoelen) moet aansluiten bij:

- passende zorg;
- het ZonMw-programma waar het initiële project toe behoort;
- de aard van de projectresultaten/opbrengsten met oog op duurzame zorgverbetering.

Het kan gaan om: kennisoverdracht, synthese en -integratie (bijv. in richtlijnen), praktijkimplementatie, verspreiding en opschaling, borging en inbedding van innovaties of interventies; inclusief aanpassing aan de lokale context. In elk project wordt actief ingezet op het betrekken, mobiliseren, en creëren van wisselwerking en co-creatie met de juiste stakeholders en (eind-)gebruikers uit beleid, bedrijfsleven, onderwijs, onderzoek en praktijk. Voorbeelden zijn:

- het invoeren van bewezen effectieve interventies of nieuwe werkprocessen op de werkvloer;
- het creëren van bruikbare kennisproducten en/of kennissyntheses;
- het versterken van participatieve infrastructuur;
- de ontwikkeling en ingebruikname van een keuzehulp;
- het toepassen van mooie lokale/regionale initiatieven in meerdere regio's (opschaling);
- de verspreiding van producten zoals onderwijs-, professionaliserings-, of voorlichtingsmateriaal (e-learnings en trainingen);
- digitalisering: e-health innovatie en benodigde software-aanpassingen in de praktijk;
- de-implementatie van niet-gepaste zorg;
- voor translationeel onderzoek: een vroege *Health Technology Assessment*;
- het regelen van aanspraak via de zorgverzekeraar/Zorginstituut Nederland.

Projecten die NIET in aanmerking komen voor subsidie in deze subsidieronde:

- Projecten waarvoor de inzet van publieke middelen niet gerechtvaardigd is. Bijvoorbeeld doordat van private partijen kan/mag worden verwacht dat zij dit zelf financieren of doordat zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen kwaliteitsmanagement.
- Projecten waarbij (vervolg)onderzoek het projectdoel is;
- Projecten met een beperkte scope of contextomvang. Lokaal beperkte initiatieven kunnen om deze reden worden afgewezen.

1.1 Aandachtspunten passende zorg

ZonMw signaleert aandachtspunten die relevant zijn voor het bevorderen van passende zorg. De projecten dienen hier op in te spelen door de volgende twee punten expliciet in de aanvraag toe te lichten:

- *Passend(e) bewijs / oplossing* om effectieve en doelmatige zorg en kennisgedreven kwaliteitsverbeteringen mogelijk te maken: met name snellere methoden om innovaties op waarde te schatten in de gehele kennisketen. Ook het delen van data en het opbouwen van data infrastructuur biedt kansen om de zorg rondom de patiënt te organiseren en sneller te veranderen en vernieuwen.
- *Organisatie van de Nederlandse zorg*: innovaties die leiden tot een reductie van schaarste en vermindering van werkdruk en (ervaren) complexiteit maken een betere kans om duurzaam geïmplementeerd te worden. Dit betekent ook om aandacht te hebben voor hoe de zorg in Nederland is georganiseerd en gefinancierd. Denk ook aan:
  - *Hybride zorg en de voorwaarden* waaronder deze kunnen worden geïmplementeerd.
  - *Combinaties van zorgvormen* waarbij vlot opgeschaald kan worden naar topzorg. En, zodra het weer kan, terug te schalen naar andere zorgvormen, in instellingen of thuis.
  - *Interorganisatorische samenwerking*. Verbeteren van organisatiestructuren van ziekenhuiszorg tot sociaal domein.

1.2 Parallele subsidieronde Passende Zorg - Implementatiefellows

Deze subsidieronde loopt gelijktijdig met de ZonMw-subsidieronde voor *implementatiepractitioner fellows*. De fellows binnen deze subsidieronde worden opgeleid om in een actieve rol implementatie

en verspreiding van innovaties voor passende zorg in diverse zorgsectoren te versterken. In uw samen te stellen projectgroep is implementatie-expertise onmisbaar. De op te leiden fellow kan onderdeel zijn van uw projectgroep. Uitdaging voor een fellow kan zitten in het bundelen van samenhangende projectresultaten en samen met stakeholder(s) een implementatieplan maken. Zie voor meer informatie [de subsidieoproep voor de Implementatiefellows](#).

1.3 Specifieke programmadoelen

Voor elk van de vier programma's zijn de doelen en eventuele aandachtspunten geformuleerd in onderstaande tabel.

<p>Mentale veerkracht in de wijk - Actieprogramma Grip op Onbegrip (AGO)</p> <p>Het doel van het Actieprogramma Grip op Onbegrip is het versterken van een lerende omgeving en verbetercyclus in de regio ten behoeve van een personsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag.</p> <p>Bestaande en nieuwe netwerken krijgen de kans zich verder te ontwikkelen zodat praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met ervaringsdeskundigen en naasten gezamenlijk en duurzaam kunnen werken aan regionale maatschappelijke vraagstukken. Deze infrastructuur is er op gericht om de mensen om wie het gaat gepast te ondersteunen bij alle aspecten van hun leefwereld en in staat te stellen zoveel mogelijk volwaardig te participeren in de samenleving en een betere kwaliteit van leven te hebben.</p> <p>Deze subsidieronde voor passende zorg richt zich op het ondersteunen van lokale of regionale initiatieven waarbij ggz-instellingen zich richten op preventie in de wijk om maatschappelijke uitval als gevolg van ggz-problematiek te voorkomen en de mentale gezondheid en veerkracht van burgers te vergroten. Hierbij wordt voortgebouwd op bestaande samenwerkingen.</p>
<p>Passende niet-farmaceutische zorg - DoelmatigheidsOnderzoek (DO)</p> <p>Kerndoelstelling van het programma DoelmatigheidsOnderzoek is: Maatschappelijk relevante en kwalitatief hoogstaande kennis ontwikkelen over de doelmatigheid – ofwel de meerwaarde in effectiviteit in verhouding tot de kosten – van innovatieve en bestaande niet-farmaceutische interventies.</p> <p>Als blijkt uit onderzoek dat een interventie kosteneffectief is, wil ZonMw graag zien dat deze resultaten hun weg naar toepassing in de praktijk vinden. DoelmatigheidsOnderzoek is breed en richt zich onder andere op huisartsenzorg, paramedische zorg, verpleegkundige zorg, de geestelijke gezondheidszorg en medisch specialistische zorg. Voorbeelden van eerdere projecten waarbij ZonMw de implementatie heeft ondersteund: zelfredzaamheid bij het aandoen van steunkousen, een behandelwijze bij etalagebenen (slagaderverkalking), vrouwelijke incontinentie en kinderen meer regie geven over hun zorgproces.</p> <p>In deze subsidieronde zien we het als een pré als er resultaten van meerdere samenhangende projecten worden gebundeld. Het gaat om afgeronde DO-projecten over niet-farmaceutische interventies waarin de kosteneffectiviteit en doelmatigheid van de onderzochte interventie reeds is bewezen. We verwachten duurzame inbedding, bij voorkeur met een landelijke omvang. In het bijzonder kunt u denken aan ZonMw Doelmatigheidsstudies die staan op de ZE&GG implementatieagenda Gepast Gebruik, op de kennisagenda van de wetenschappelijke vereniging hebben gestaan en/of projecten van het Versnellingsprogramma Duidingen.</p>
<p>Passende farmaceutische zorg - Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG)</p> <p>Het thema <i>passende farmaceutische zorg</i> maakt deel uit van het ZonMw-programma Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG-programma; zie hier programmatekst). Goed gebruik van geneesmiddelen betreft het effectief, veilig en doelmatig gebruik van geneesmiddelen nadat deze geregistreerd zijn voor gebruik.</p> <p>Het thema <i>passende farmaceutische zorg</i> is erop gericht dat de patiënt in overleg met de arts, het juiste medicijn krijgt, in de juiste dosering en dat de patiënt het medicijn op de juiste manier gebruikt zoals is afgesproken met de arts. Binnen het thema passende farmaceutische zorg kunnen uitgewerkte aanvragen worden ingediend gericht op de implementatie van kennis van afgeronde GGG-projecten die bijdragen aan het gepast gebruik van geneesmiddelen in de praktijk.</p> <p>Een belangrijke voorwaarde binnen dit thema is dat na afloop van het project de implementatie structureel ingebed dient te zijn in de praktijk. In essentie ligt het doel van het project bij het verbeteren van de zorg, daartoe kan implementatie van nieuwe kennis en kunde bijdragen.</p>
<p>Passende zorg voor de toekomst - Translationeel Onderzoek (TO)</p> <p>Deze subsidieronde voor passende zorg is voor de programma's TGO, PTO, PTO2 of TAS bedoeld voor het doorgeleiden van toepassingen richting de praktijk. Hierbij is participatie met (eind)gebruikers de sleutel tot succes.</p> <p>Translationeel Onderzoek is een essentiële stap om kennis uit wetenschappelijk onderzoek te vertalen naar concrete verbeteringen voor patiënten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het toedienen van stamcellen via een neusspray bij pasgeboren baby's om hersenschade te helpen herstellen, gewrichtsdistractie bij artrose en de inzet van <i>whole genome sequencing</i> om een passende behandeling te vinden bij kanker.</p>

Om passende zorg in de toekomst te bereiken is het van belang om nu gebruikersgericht toepassingen te ontwikkelen met oog voor de praktijk. Als voorbeeld, binnen de translationele onderzoeksprogramma's zijn toepassingen ontwikkeld voor diagnostiek om patiëntgroepen beter en sneller te identificeren en zijn innovatieve behandelingen ontwikkeld zoals ATMPs. Systems Medicine en Artificiële Intelligentie (AI) hebben inzicht verschaft in of ondersteunen bij het begrijpen, diagnosticeren en behandelen van aandoeningen. Deze vormen van personalised medicine voorkomen overbehandeling, onnodige bijwerkingen en laten patiënten beter functioneren in het dagelijks leven. In TO worden vooral implementatieprojecten verwacht op het gebied van vroege HTA, participatie, verspreiding en implementatie van opbrengsten naar de Nederlandse zorgmarkt en kennisyntheses.

1.4 Planmatig werken aan implementatie

Of het nu gaat om een grootschalig verandertraject of een relatief kleine innovatie: een uitgewerkt implementatieplan vergroot de kans op succesvolle implementatie. Implementatie vergt slim positieospel! Analyseer bij het opstellen van uw plan het (deel van het) zorgsysteem waarin u wilt verbeteren. Heb daarbij oog voor knelpunten en faciliterende context- en procesfactoren zodat het project optimaal wordt gepositioneerd. Over het algemeen geldt: implementatie staat of valt met contextgerichtheid en vergt creatief teamwork. Doe het niet alleen: betrek uw stakeholders. Stel een implementatieteam samen met een duidelijke trekker en ervaring met veranderen, invoeren en bestendigen van innovaties op de werkvloer. Zorg daarnaast voor een planmatige aanpak waarbij er tussentijds ruimte is tot bijstellen van uw project.

Voor het uitwerken van uw subsidieaanvraag gebruikt u het aangeleverde [aanvraagformulier](#) (verplicht) met hierbij de volgende opmerkingen:

- We juichen het toe als u in uw uitgewerkte aanvraag gebruik maakt van bestaande implementatieliteratuur/bronnen. Een bestaand model of framework geeft houvast en kan bekende, veelvoorkomende implementatieproblemen voorkomen. Zie voor informatie de bijlage "[informatie over opstellen implementatieplan](#)".
- Bij DO en GGG subsidieaanvragen is het toepassen van een implementatiemodel of framework een verplicht onderdeel van de aanvraag. Bij AGO en TO wordt dit sterk aangemoedigd maar is dit niet verplicht.

2 RANDVOORWAARDEN

In deze subsidieronde is financiering van toepassing voor projecten die voldoen aan de volgende kenmerken:

- Vanaf de start van het project zijn alle relevante partijen betrokken bij het project en heeft het project een breed draagvlak voor de te implementeren kennis bij de deelnemende organisaties op verschillende niveaus (beleid en praktijk). Bij de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt vanuit de deelnemende organisaties een *letter of commitment* verwacht, ondertekend op bestuurlijk niveau.
- Het project levert inzichten, resultaten en producten op die toegankelijk zijn en bredere implementatie na afloop van het project ondersteunen (ook buiten de deelnemende organisaties). Bij het toegankelijk maken geeft u aan hoe u ervoor zorgt dat de producten goed aansluiten bij de doelgroep, bijvoorbeeld door de manier waarop de verschillende beroepsgroepen kennis tot zich nemen. Als het project onderwijsproducten gaat opleveren, geeft u aan op welke manier de producten (online) toegankelijk gemaakt worden en breder ingezet kunnen worden na afloop van het project.
- Een subsidieaanvraag kan uitsluitend ingediend worden op **één programma** (AGO, DO, GGG of TO). Het is mogelijk projectresultaten te bundelen van samenhangende afgeronde projecten tot één implementatieaanvraag. Ook het bundelen van projectresultaten van verschillende programma's is daarbij mogelijk; in dat geval dient u een keuze te maken voor het programma waarbij de projectresultaten het meest aansluiten. U dient dit te motiveren in de aanvraag. Heeft u hier vragen over, neem dan contact op met ZonMw (zie contactgegevens verderop in de subsidieoproep).
- Bij de afronding van het project wordt een verslag met de belangrijkste bevindingen en geleerde lessen voor bredere implementatie en borging opgeleverd. Onderdeel van dit verslag is ook een procesverslag van hoe uw project is verlopen en wat u bent tegengekomen.

2.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De volgende partij(en) kunnen/kan aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

1. Nederlandse zorginstellingen¹
2. Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU staatssteunrecht².
3. Uitvoerders van een wettelijke taak/belangenorganisaties die voor dit project belangenbehartigende activiteiten uitvoeren/(publiek gefinancierde) onderwijsinstellingen die onderwijsactiviteiten uitvoeren voor dit project. U moet in de subsidieaanvraag aangeven welke wettelijke taak, belangenbehartigende- danwel onderwijsactiviteiten u in dit verband uitvoert.

De hoofdaanvrager dient afkomstig te zijn uit een zorg- of onderzoeksinstituting.

Voor deze subsidieronde gelden de volgende voorwaarden waaraan de organisatie van een implementatieproject dient te voldoen om aanspraak te maken op subsidie:

- De projectleider dient betrokken te zijn geweest bij het oorspronkelijke DO-, GGG- of TO-project of heeft op een andere wijze kennis van en toegang tot de eerdere projectgegevens en onderzoeksresultaten. Voor AGO geldt dit niet en mogen ook nieuwe, losstaande, projecten worden ingediend.
- Daarnaast geldt dat er binnen de projectgroep expertise aanwezig is op het gebied van implementatie(onderzoek), verandermanagement, gedragswetenschappen, kwaliteitsmanagement en/of praktijkgerichte onderzoeksdesigns.
- Binnen de projectgroep dient een stevig aanspreekpunt aanwezig te zijn. Van deze persoon wordt verwacht dat hij/zij als boegbeeld fungeert binnen de context van de implementatie en een actieve verbindende rol kan spelen tussen betrokken partijen. Deze persoon is iemand die zich als eerste verantwoordelijk voelt voor de implementatie, de praktijk goed kent en voldoende tijd vrijmaakt om het project te leiden. De bijdrage van deze persoon is nadrukkelijk zichtbaar in de begroting in de vorm van de inzet van een substantieel aantal uren.
- Voor implementatie-expertise kunt u ook denken aan de betrokkenheid van een op te leiden fellow in de parallelle [subsidieronde Implementatie Fellows](#).

2.2 Staatssteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun³. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

De binnen een project uit te voeren activiteiten worden voor deze subsidieoproep door ZonMw aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'). Dat betekent dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage 1 – Staatssteun - DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

2.3 Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief

¹ Definitie van een zorginstelling: artikel 5, lid 1, [Wet toelating zorginstellingen](#).

² Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

³ Artikel 107 VWEU.

btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw (een) concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

2.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 5,5 miljoen euro. Per programma is er een geoordeeld budget en zijn er voorwaarden aan het maximum aan te vragen budget en de looptijd. Het is van belang dat zowel het budget als de looptijd realistisch en goed onderbouwd is. Cofinanciering is geen vereiste, maar strekt wel tot de aanbeveling om implementatie van de resultaten verder te bevorderen.

Programma*	Beschikbaar budget	Projectbudget	Looptijd
AGO	€ 2 miljoen	Max. € 200.000,-	Max. 24 maanden
DO	€ 2 miljoen	Max. € 250.000,-	Max. 24 maanden
GGG	€ 1 miljoen	Max. € 250.000,-	Max. 24 maanden
TO	€ 0,5 miljoen	Max. € 100.000,-	Max. 12 maanden

* Een aanvraag kan uitsluitend ingediend worden op **één programma**, zie hiervoor '2 RANDVOORWAARDEN'.

2.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn

Wijziging Algemene subsidiebepalingen ZonMw

De Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2013, zijn per 1 april 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben met name betrekking op artikel 25 subsidievaststelling en artikel 26 verantwoording. Meer informatie over de wijziging van de subsidiebepalingen kunt u nalezen op de [ZonMw website](#).

Naast de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) zijn ook de volgende voorwaarden van toepassing afhankelijk van de specifieke kennis, interventie of toepassing en beoogde projectprojectdoel en scope van activiteiten:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden

toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

3 BEOORDELINGSCRITERIA

Voor deze subsidieoproep zijn de algemene beoordelingscriteria van ZonMw van toepassing, zoals vermeld in de [Procedurebrochure](#). De uitgewerkte aanvragen worden beoordeeld op zowel de algemene relevantie- en kwaliteitscriteria van ZonMw als de programmaspecifieke relevantiecriteria zoals hieronder beschreven.

Na het indienen van een uitgewerkte aanvraag wordt deze door externe referenten op kwaliteit beoordeeld. De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Voor meer informatie over de beoordelingsprocedure, zie verder in deze subsidieoproep tekst.

Hieronder staan de van toepassing zijnde relevantie- en kwaliteitscriteria.

3.1 Relevantiecriteria

Bij de beoordeling van de uitgewerkte subsidieaanvragen besteedt de commissie aandacht aan de volgende programmaspecifieke relevantiecriteria:

Passende zorg

- Projecten zijn gericht op doorgeleiding van projectresultaten en opbrengsten ten behoeve van passende zorg, waarbij de vier principes van passende zorg centraal staan (waardegedreven, samen beslissen, juiste zorg op de juiste plek en positieve gezondheid). Er is concreet gemaakt wat kansen zijn voor structurele inbedding in het organisatie- en opleidingsbeleid, aansluiting bij bestaande werkwijzen, structurele financiering van de innovatie om bij te dragen aan structurele implementatie en borging. Zo veel mogelijk met het oog op duurzame zorg.
- De genoemde aandachtspunten met betrekking tot passende zorg (passend bewijs en organisatie Nederlandse zorg) komen op gepaste wijze aan bod in het project. Het projectdoel kan gericht zijn op de zorginhoud (kennis/interventie/innovatie) en/of op het verbeteren van de organisatie van zorg (hybride zorg; mengvormen; samenwerking tussen organisaties).

Programma

- Projecten sluiten aan bij de doelstellingen van één van de programma's (DO, GGG, AGO, TO). Indien uw project aansluit bij meerdere programma's dient u een keuze te maken voor één programma om de aanvraag op in te dienen, zie hiervoor '2 Randvoorwaarden'.
- Het bundelen van projectresultaten van samenhangende projecten in één implementatieaanvraag is een pré.

Implementatie

- In de uitgewerkte subsidieaanvraag is duidelijk onderbouwd hoe de resultaten van het (de) oorspronkelijke project(en) binnen DO, GGG en TO waardevol en toepasbaar zijn in de praktijk; hoe de projectdoelen direct bijdragen aan het daadwerkelijk tot stand komen van de gewenste passende zorg in de praktijk. Het project is goed afgebakend en gepositioneerd in relevante context ('realitycheck'). Alleen voor aanvragen ingediend bij TO geldt dat het ook mag gaan om het toepasbaar maken van de resultaten in de praktijk, mits duidelijk onderbouwd. Alleen voor subsidieaanvragen ingediend bij AGO geldt dat het niet hoeft aan te sluiten op eerder afgeronde ZonMw-projecten uit AGO, mits passend binnen het programma AGO zoals in deze subsidieoproep beschreven en er wordt voortgebouwd op een bestaande samenwerking in de wijk.
- Er is helder onderbouwd waarom de implementatie van de onderzoeksresultaten nog niet geheel of gedeeltelijk is opgepakt door andere partijen, vanuit hun rol en verantwoordelijkheid en dat daardoor de inzet van publieke middelen gerechtvaardigd en noodzakelijk is.
- De implementatiedoelen die centraal staan in het project hebben voldoende bereik (schaalgrootte, meerdere instellingen overstijgend, nationaal/regionaal, afbakening van zorg, doelgroep, type zorgorganisatie, sector, zorgsysteem). Lokaal beperkte initiatieven zijn om deze reden niet passend.

Impact & partijen

- Deze subsidieoproep draait om impact, want het gaat om implementatieprojecten. Duidelijk uit de aanvraag is dat er wordt ingezet op het creëren van productieve samenwerkingen, cofinanciering, diverse kennisproducten en een goede mix van verspreiding en implementatie activiteiten met stakeholders en (eind-) gebruikers uit beleid, bedrijfsleven, onderwijs, onderzoek en praktijk om impact te bereiken. Zie ook www.zonmw.nl/impactversterken.
- Betrokkenheid en draagvlak van alle relevante partijen bij de aanvraag. Hun betrokkenheid wordt op strategische, gepaste wijze benut bij de uitvoering van het project en wordt helder beschreven; en er ontbreken geen belangrijke partijen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan partijen vanuit praktijk, onderzoek, bedrijfsleven, beleid, onderwijs en patiëntenperspectief. Voor het patiëntenperspectief dient de doelgroep of vertegenwoordiging van de doelgroep betrokken te zijn bij de aanvraag (zie [Participatie](#)). Specifiek voor AGO geldt dat deze persoon/personen deel dienen uit te maken van de projectgroep en integraal onderdeel zijn van de opzet, uitvoering en evaluatie van het project.

Algemene aandachtspunten bij relevantie

ZonMw kent als organisatie algemene aandachtspunten die elk programma in ogenschouw neemt en in de beoordeling betreft. Meer informatie over deze algemene relevantiecriteria vindt u op de pagina [Relevantiecriteria](#). Denk aan diversiteit, ICT in de zorg, onderwijs, participatie, toegang tot data en toepassing.

3.2 Kwaliteitscriteria

ZonMw stelt eisen aan de kwaliteit van de verschillende aspecten van de aanvraag:

Doelstelling

- De doelstelling van het project staat duidelijk beschreven. Er vindt een toetsing plaats op voldoende helderheid en reikwijdte.

Plan van aanpak

- Het plan van aanpak, een uitgewerkt implementatieplan, is helder en adequaat beschreven en onderbouwd. Hierin zijn de verschillende implementatiestappen opgenomen die nodig zijn voor verdere vertaling van de kennis naar de praktijk, welke factoren daarbij belangrijk zijn voor succesvolle implementatie en hoe borging van de implementatie na afloop van het project wordt bewerkstelligd.
- Voor de programma's DO en GGG is het toepassen van een model of framework verplicht onderdeel van de aanvraag. Bij AGO en TO wordt dit sterk aangemoedigd maar is dit niet verplicht. In de bijlage '[Informatie over opstellen implementatieplan](#)' vindt u aanbevolen bronnen met modellen en frameworks om uw eigen context te analyseren en uw aanpak vorm te geven.
- In het plan van aanpak wordt helder beschreven hoe de continuïteit, doorontwikkeling en/of onderhoud en vervolgstappen worden ingezet na afloop van de subsidie. Afhankelijk van de implementatiedoelen van het project onderbouwt de aanvrager hoe structurele implementatie binnen de desbetreffende setting en eventuele opschaling binnen andere centra en/of settings wordt geborgd. Onderdeel hiervan is ook de borging van de financiering van de zorg, een onderbouwing hoe dit geregeld is of geregeld gaat worden.

Projectgroep/projectleider

- De projectgroep is een afspiegeling van het samenwerkingsverband.
- De ervaring, expertise en bijdrage van elke partij uit het samenwerkingsverband aan het project zijn duidelijk omschreven. Hieruit blijkt duidelijk dat de benodigde disciplines en expertises met implementatie en het onderwerp vertegenwoordigd zijn in de projectgroep, denk ook aan ervaringsdeskundigen (verplicht bij AGO). Denk voor de implementatie-expertise ook aan een mogelijk koppeling aan een implementatie-fellow die subsidie aanvraagt in [de parallelle subsidie ronde](#).
- Binnen de projectgroep dient een stevig aanspreekpunt aanwezig te zijn die fungeert als boegbeeld binnen de context van de implementatie en een actieve verbindende rol kan spelen tussen betrokken partijen. Deze persoon is iemand die zich als eerste verantwoordelijk voelt voor de implementatie, de klinische praktijk goed kent en voldoende tijd vrijmaakt om het project te leiden.

Haalbaarheid

- Er wordt onderbouwd dat de resultaten van het oorspronkelijke project breed implementeerbaar zijn in de praktijk en dat het aannemelijk is dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen. In het plan van aanpak is een duidelijke en realistische fasering opgenomen.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [Procedurebrochure](#).

4 BEOORDELINGSPROCEDURE

Voor de algemene procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en de '[Procedurebrochure aanvragers](#)'.

Hieronder worden de procedures specifiek voor deze subsidieronde toegelicht.

Vooraanmelding

Indien u van plan bent een subsidieaanvraag in te dienen, dient u **uiterlijk 1 september 2022** per mail het volgende door te geven aan ZonMw:

- de titel van uw beoogde project;
- een korte samenvatting van uw beoogde project, inclusief vraagstelling (max. 200 woorden);
- de samenstelling van de projectgroep.

Dit geeft ZonMw de benodigde ruimte om referenten voor de kwaliteitsbeoordeling van uw project te zoeken.

U kunt uw mail sturen aan het programma waar u indient o.v.v. "Implementatieronde passende zorg – vooraanmelding @programma":

- DO-programmasecretariaat, doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl
- GGG-programmasecretariaat, genesmiddelen@zonmw.nl
- AGO-programmasecretariaat, griponbegrip@zonmw.nl
- TO-programmasecretariaat, translational@zonmw.nl

Uitgewerkte subsidieaanvraag

De uitgewerkte aanvraag bevat:

- een uitgebreide beschrijving van uw plan van aanpak;
- de betrokken partijen;
- begroting.

Na het indienen worden uitgewerkte subsidieaanvragen door externe referenten op kwaliteit beoordeeld (hoor). De aanvrager krijgt de gelegenheid schriftelijk te reageren op de referentrapporten (wederhoor). De uiteindelijke prioritering van de aanvragen (ten aanzien van kwaliteit en relevantie) gebeurt door de betreffende programmacommissie op basis van de uitgewerkte aanvraag, de referentrapporten en het wederhoor. Per programma worden de aanvragen beoordeeld door een aparte commissie van het bijbehorende programma (DO, GGG, AGO en TO).

Voorselectie

Indien de aanvraagdruk voor een programma hoog is, in dit geval gedefinieerd als het totaal aangevraagd budget tweemaal boven het beschikbare geormerkte budget per programma ligt, dan behoudt ZonMw zich het recht voor een voorselectie uit te voeren. Dit houdt in dat alle ontvangen aanvragen voor het betreffende programma worden voorgeselecteerd op passendheid in de subsidieoproep en relevantiecriteria door de commissie. Alleen aanvragen die passend zijn in de subsidieoproep en minimaal als 'relevant' worden beoordeeld, worden doorgestuurd naar referenten voor de beoordeling op kwaliteit, waarna de verdere beoordeling zoals hierboven beschreven volgt. Subsidieaanvragen die worden beoordeeld als 'niet passend' in de subsidieoproep en/of 'laag relevant', worden niet doorgestuurd naar referenten en ontvangen een gemotiveerd voorgenomen besluit tot afwijzen. De aanvrager krijgt de gelegenheid hierop te reageren, indien gewenst, alvorens de besluitbrief met motivatie voor afwijzing wordt verstuurd.

4.1 Prioritering

Prioritering van uitgewerkte aanvragen

De uiteindelijke prioritering van de aanvragen (ten aanzien van kwaliteit en relevantie) gebeurt met behulp van onderstaande matrix. In de matrix weegt relevantie zwaarder dan kwaliteit. Wel dient een

aanvraag minimaal van voldoende kwaliteit te zijn om in aanmerking te kunnen komen voor honorering.

<i>Relevantie</i> <i>Kwaliteit</i>	Ze er re levant	Re levant	La ag re levant
Ze er go ed	1	4	afwijzen
Go ed	2	5	afwijzen
Vo ldo ende	3	6	afwijzen
Ma tig	afwijzen	afwijzen	afwijzen
On vo ldo ende	afwijzen	afwijzen	afwijzen

Gelijke prioritering bij uitgewerkte aanvragen

Wanneer het beschikbare budget ontoereikend is en er meerdere uitgewerkte aanvragen met een gelijke kwaliteits- en relevantiescore zijn, geeft de betreffende programmacommissie in deze subsidieronde prioriteit aan:

- Implementatieaanvragen waarin projectresultaten van meerdere samenhangende projecten zijn gebundeld;
- Hoogste goed onderbouwde concrete opbrengsten voor de praktijk op het vlak van gezondheidswinst en/of kwaliteit van zorg;
- De kans op duurzame borging en bredere uitrol van het project;
- Haalbaarheid van het project.

Hoe meer van deze kenmerken op de uitgewerkte aanvraag van toepassing zijn, hoe hoger de plaats in de ranking.

De commissie kan als aanvullende afwegingsgrond toepassen:

- Resterend beschikbaar subsidiebudget geormerkt voor het programma.

Resterend budget per programma

Indien er bij een programma sprake is van resterend budget, dan wordt dit beschikbaar gesteld aan de andere programma's. Het resterend budget wordt gelijk verdeeld over de programma's waar het beschikbaar budget ontoereikend is om alle aanvragen die minimaal relevant en minimaal van voldoende kwaliteit zijn te honoreren. De prioritering van dit extra budget vindt plaats per programma zoals hierboven beschreven. Indien er hierna nog resterend budget is, dan wordt deze procedure opnieuw herhaald totdat er geen resterend budget meer in de subsidieronde is of totdat alle relevante aanvragen van minimaal voldoende kwaliteit zijn gehonoreerd in de totale subsidieronde. Resterend budget dat niet op bovenstaande wijze verdeeld kan worden, komt ten goede aan TO indien daar nog sprake is van ontoereikend budget.

4.2 Tijdpad

Vooraanmelding titel, samenvatting en projectgroep	1 september 2022
Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	13 september 2022, vóór 14.00 uur
<i>Mogelijke voorselectie*</i>	<i>Tweede helft september</i>
Ontvangst commentaar referenten**	Begin – medio oktober 2022
Deadline indienen wederhoor**	Medio – eind oktober 2022
Besluit	Medio december 2022

* Over het tijdpad van deze procedure worden de aanvragers van het programma binnen een week na het indienen van de subsidieaanvragen geïnformeerd, indien van toepassing.

** Over de precieze planning van het hoor-wederhoor wordt u nog geïnformeerd na het indienen van de subsidieaanvraag. Deze kan verschillen per programma.

Meer informatie:

Voor meer informatie en details verwijzen wij u nadrukkelijk naar:

- De [toelichting voor indiening van subsidie](#)
- De juridische aspecten ([Bijlage 1](#))

5 INDIENEN UITGEWERKTE SUBSIDIEAANVRAAG

5.1 Indiening (via [MijnZonMw](#))

Aanvragen kunnen uitsluitend en conform de richtlijnen worden ingediend via het online indiensysteem van ZonMw (MijnZonMw). Sluitingsdatum voor het indienen is **13 september 2022, voor 14.00 uur**.

Het online systeem is vanaf rond 18 juli 2022 beschikbaar voor indieningen, [het aanvraagformulier](#) (bijlage A) is al wel beschikbaar.

5.2 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

In sectie 6 van MijnZonMw wordt u gewezen op het formulier 'Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag'. De '[Verklaring akkoord indienen subsidieaanvraag](#)' dient ondertekend te worden door de 'bestuurlijk verantwoordelijke' en de 'hoofdaanvrager'. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in MijnZonMw of per mail gestuurd worden naar ZonMw, ter attentie van:

- AGO-programmasecretariaat, griponbegrip@zonmw.nl
- DO-programmasecretariaat, doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl
- GGG-programmasecretariaat, geneesmiddelen@zonmw.nl
- TO-programmasecretariaat, translational@zonmw.nl

De verklaring dient **uiterlijk 1 week na indiening** van de uitgewerkte aanvraag verstuurd te worden.

5.3 Bijlagen bij indiening uitgewerkte subsidieaanvraag

Bij het indienen van uw subsidieaanvraag in MijnZonMw is het noodzakelijk de verplichte velden in te vullen.

Daarnaast uploadt u de volgende bijlagen (in PDF):

- A. Het [ingevulde aanvraagformulier](#):** Schrijf uw aanvraag in het Nederlands. Alleen Nederlandstalige aanvragen worden in behandeling genomen.
- B. Begroting:** gebruik 'Begroting DAEB' bij [Downloads begrotingen](#).
- C. Intentieverklaring:** in de intentieverklaring leggen partijen hun intentie tot samenwerking vast.
- D. Letter of Commitment (cofinanciering):** indien in uw aanvraag sprake is van een eigen bijdrage en/of van cofinanciering, dan overlegt u hiervoor schriftelijke (ondertekende) toezeggingen met specificaties van bedragen en eventuele voorwaarden die worden gesteld aan financiering. Op onze website onder [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u voorbeelden van deze brieven.
- E. Appendix:** maximaal 1 optionele bijlage (max 2 A4) waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden ter onderbouwing van uw aanvraag.

Let op: Vergeet niet na indiening in MijnZonMw de '[verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' naar ZonMw te sturen:

- AGO-programmasecretariaat, griponbegrip@zonmw.nl
- DO-programmasecretariaat, doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl
- GGG-programmasecretariaat, geneesmiddelen@zonmw.nl
- TO-programmasecretariaat, translational@zonmw.nl

U kunt deze ook tijdens de indiening toevoegen als bijlage in sectie 6 van MijnZonMw onder "Verklaring akkoord".

5.4 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander digitaal indiensysteem. Als u nog niet eerder met MijnZonMw heeft gewerkt, registreert u zich eerst als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de toelichtingen in [MijnZonMw](#) en de [Handleiding MijnZonMw](#).
- Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Wordversie van uw aanvraag uit te printen (via MijnZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar MijnZonMw heeft gekopieerd, kan het

voorkomen dat sommige leestekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in MijnZonMw zelf corrigeren.

- Tevens raden wij u aan om, voordat u het aanvraagformulier definitief gaat uploaden als PDF-bijlage, deze na te lopen op onregelmatigheden. Bij het omzetten van Word naar PDF kan het voorkomen dat figuren en/of sommige leestekens en symbolen niet goed worden omgezet.

5.5 Aandachtspunten bij indiening uitgewerkte aanvraag

Bij het schrijven van uw uitgewerkte aanvraag houdt u rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw aanvraag in MijnZonMw. Vul de verplichte velden in. Werkt daarnaast uw aanvraag uit in [het aanvraagformulier](#). Het ingevulde aanvraagformulier (in PDF) stuurt u mee als bijlage in MijnZonMw. Schrijf uw aanvraag in het Nederlands.
- De aanvrager kan bij een uitgewerkte aanvraag alleen verplichte bijlagen toevoegen. Wanneer een bijlage niet verplicht is wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering is maximaal 1 optionele bijlage (max 2 A4) waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden ter onderbouwing van uw aanvraag. Deze bijlage is dan ook een onderdeel van de beoordeling.

Een toelichting voor het opstellen en indienen van uw uitgewerkte aanvraag is [hier](#) te vinden.

5.6 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met:

- AGO, Pleun Schwerzel, programmasecretaris, te bereiken via het AGO-secretariaat: 070-349 53 51 of gripoponbegrip@zonmw.nl
- DO, Karen van Liere-Visser, senior programmamanager en/of Gerjanne Vianen, implementatiespecialist, te bereiken via het DO-secretariaat 070-349 54 65 of doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl
- GGG, Inge Daemen, senior programmamanager, te bereiken via het GGG-secretariaat: 070 349 54 64 of geneesmiddelen@zonmw.nl.
- TO, Karien de Rooij, programmamanager, te bereiken via het TO-secretariaat: 070- 349 54 67 of translational@zonmw.nl

5.7 Technische vragen

Bij technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw (MijnZonMw) kunt u contact opnemen met de ZonMw servicedesk. Deze is bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij u zo nodig kunnen terugbellen.

5.8 Downloads en links

[Aanvraagformulier](#)

[Toelichting op indienen aanvraag](#)

[Informatie opstellen implementatieplan](#)

[Algemene subsidiebepalingen](#)

[Procedurebrochure aanvragers](#)

[Voorwaarden en financiën](#)

5.9 Overige bijlagen subsidieoproep

[Bijlage 1 Staatssteun](#)

[Bijlage 2 Flyer Patiëntenfederatie Nederland](#)

De hierboven opgenomen downloads, links en bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van de voorwaarden van deze oproep.

Bijlage 1 – Staatssteun

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit⁴, mits aan de voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje 'doel subsidieoproep' aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) (hierna: consortium) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB').

De DAEB zal bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten. Het subsidiebedrag mag alleen ingezet worden voor de activiteiten die onder de DAEB vallen. De consortiumpartijen die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken](#) van ZonMw (download 'Begroting DAEB'). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit.

Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

Indien bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

---

⁴ Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.

Bijlage 2 - Flyer Patiëntenfederatie Nederland

Patiëntenparticipatie in onderzoek

Patiëntenfederatie Nederland werkt samen met ZonMw aan het bevorderen van patiëntenparticipatie in wetenschappelijk onderzoek. Het participeren van patiënten, ervaringsdeskundigen en/of mantelzorgers in uw onderzoek vergroot de relevantie van uw onderzoek, net als de kans van slagen in de praktijk. In deze flyer leest u hoe u patiëntenparticipatie vorm kunt geven.

5 TIPS:

1) Begin op tijd

Patiënten (ook wel ervaringsdeskundigen genoemd) kunnen aan iedere fase van het onderzoek bijdragen. Door direct bij de voorbereiding ervaringsdeskundigen te betrekken, creëert u draagvlak en neemt de maatschappelijke relevantie van uw onderzoek toe.

2) Zoek de juiste ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen vindt u bijvoorbeeld via patiëntenorganisaties, regionale belangenbehartigers (Zorgbelang), cliëntenraden, of binnen uw eigen praktijk (of die van een collega).

3) Betrek ervaringsdeskundigen in meerdere fases

Patiëntenparticipatie is wat anders dan deelname van patiënten aan de studie. Het gaat erom dat (ex-)patiënten meedenken over de opzet en implementatie van uw onderzoeksaanvraag. Dit kan bijvoorbeeld door middel van interviews, focusgroepen en vragenlijsten. Of als lid van de projectgroep. Zie de tabel hiernaast waar u ervaringsdeskundigen bij kunt betrekken.

4) Argumenteer

Beschrijf met welk doel u ervaringsdeskundigen betreft bij uw opzet. Is patiëntenparticipatie in uw ogen niet mogelijk? Leg dit dan ook goed uit.

5) Reserveer budget

Patiënten zijn meestal graag bereid om vanuit hun ervaringen mee te denken over uw onderzoek(saanvraag). Zorg wel dat hier wat tegenover staat. Reserveer in uw begroting daarom budget voor reiskostenvergoeding en vacatielegelden.

"We komen het nog geregeld tegen: uitkomstmaten en vragenlijsten die te weinig aansluiten op het leven met een beperking. Zo is een van de uitkomstmaten bij geneesmiddelenonderzoek naar mensen met een spierziekte of ze zes minuten kunnen lopen. Maar deze mensen zitten vaak in een rolstoel. Kies dan liever een andere uitkomstmaat, iets wat voor het leven van hen echt van belang is, bijvoorbeeld hoelang zij achter een computer kunnen zitten. Nog zo'n voorbeeld: of de patiënt in staat is om een pak suiker uit het keukenkastje te pakken. Iemand die daar niet toe in staat is, zet zijn pak suiker daar echt niet neer. Dus wat moet je met zo'n vraag?"

(Bron: 'Een 10 voor participatie'.)

Fase van het onderzoek	U kunt ervaringsdeskundigen bijvoorbeeld betrekken bij:
Signalering / agendasetting	- Aansluiten bij onderzoeksagenda patiëntenorganisatie - Verzamelen van signalen uit de praktijk
Onderzoeksopzet	- Formulieren van patiënt-relevante uitkomstmaten - Opstellen van begrijpelijke vragenlijsten - Opstellen van heldere brief met informatie naar patiënt - Achterhalen haalbaarheid van de uitvoering van het onderzoek
Implementatie	- Inventariseren middelen voor verspreiding resultaten en eventuele knelpunten daarbij - Bereiken van patiënten die niet bij organisatie aangesloten zijn - Terugkoppelen resultaten naar ervaringsdeskundigen - Testen prototypes

Voor meer informatie en inspirerende voorbeelden zie op www.zonmw.nl; het boekje "Een 10 voor participatie" en de folder "Gespreksstof".

Of neem contact op met een medewerker van Patiëntenfederatie Nederland via 030 297 03 03 of patientenparticipatie@patiëntenfederatie.nl.